

Tautra med Svaet naturreservat, fuglefredningsområde og dyrefredningsområde

Frosta kommune

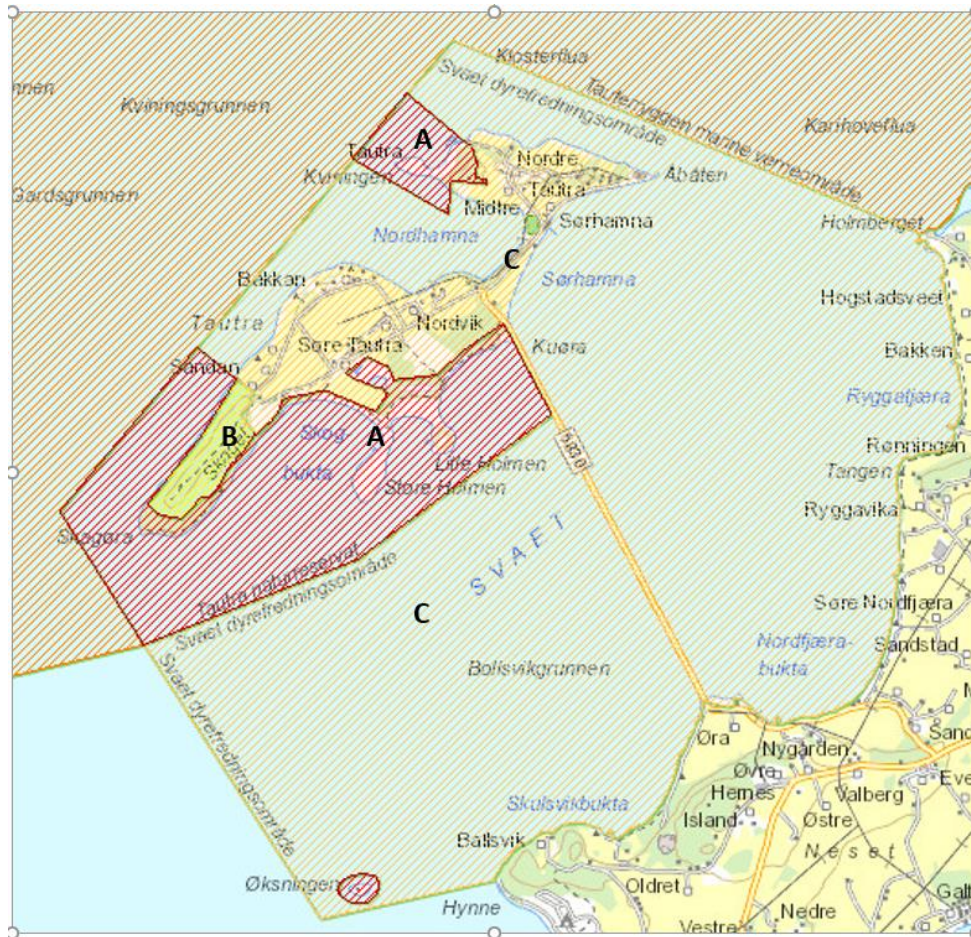
Utarbeidet av:

Statsforvalteren i Trøndelag

Steinkjer august 2024

1. Innledning

Verneområder med store verdier som blir mye besøkt, skal ha besøksstrategi. Forvaltningsmyndigheten på Tautra har behov for en målrettet og oversiktlig plan for hvordan møte besøkende. Besøksstrategien for Tautra med Svæet skal bidra til å ivareta verneverdiene i området. Innenfor denne rammen skal besøkende ha gode opplevelser. Besøksstrategien skal bidra til økt forståelse for verneverdiene, og støtte opp om lokal verdiskaping.

Figur 1 Kart over Ramsarområdet Tautra med Svæet, A-naturreservat, B-fuglefredningsområde og C-dyrefredningsområde

I Miljødirektoratets veileder for besøksforvaltning (2015) legges følgende definisjoner til grunn:

Besøksforvaltning

Å legge til rette for og styre bruken av et verneområde slik at opplevelsen for de besøkende og den lokale verdiskapingen blir størst mulig, forståelsen for vernet økes og verneverdiene ivaretas.

Besøksstrategi

En besøksstrategi er en plan for hvordan forvaltningsmyndigheten vil gjennomføre besøksforvaltning for verneområdet. Besøksstrategien skal vise hvilke tiltak (informasjon, fysisk tilrettelegging, sonering, oppsyn etc.) som er nødvendige for å balansere verneverdier, besøkende og lokal verdiskaping i et verneområde, slik at en oppnår størst mulig nytte for alle tre interesser.

Prinsipp

Dersom det er motstridende målsettinger mellom ivaretagelse av verneverdiene, tilrettelegging for de besøkende og lokal verdiskaping, skal ivaretagelse av verneverdiene tillegges størst vekt.

Hele Tautra med Svaet (og Øksningen) er ett Ramsarområde. Statsforvalteren som forvaltningsmyndighet har først og fremst fokus på ferdsel i de to delområdene med status som naturreservat (A-områdene, merket med rød skravur, figur 1). Dette er områder som både har viktige hekkeområder for rødlistede fuglearter og stedvis artsrik vegetasjon. På ryggen av Skaget som for det meste er skogkledd, ligger B-området som er et fuglefredningsområde. De fleste som besøker Tautra oppholder seg i C-området (dyrefredningsområdet), og hva som møter dem her, vil også kunne virke inn på bruken av de andre områdene. Vi er også opptatt av ferdsel på sjøen gjennom Svaet som også inngår i C-området, sundet mellom Tautra og fastlandet på Frosta. Dette grunne fjordstykket brukes av tusenvis av fugler året rundt, men er også et populært område for utøvelse av friluftsliv på sjøen.

1.2 Rammeverk

Verneforskriften setter rammen for forvaltningen av Tautra med Svaet. Formålsbestemmelsen er felles for alle delområdene (A - naturreservat, B - fuglefredningsområde og C – dyrefredningsområde): «*Formålet med fredningen er å bevare et viktig artsrikt våtmarksområde med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området.*» I C-området er det imidlertid kun fuglelivet som er fredet og ikke planter og annet dyreliv. I alle delområdene gjelder verneforskriften side om side med annet regelverk, f.eks. plan- og bygningsloven.

1.3 Forvaltningsplan

Forvaltningsplanene for Tautra naturreservat og for Svaet dyrefredningsområde (2024-2034) gir føringer for hvordan verneforskriften skal tolkes og praktiseres. Besøksstrategien er et eget dokument som er vedlegg til begge forvaltningsplanene. Besøksstrategien kan revideres uavhengig av forvaltningsplanene.

2. Kunnskapsgrunnlaget

Naturmangfoldet på Tautra har blitt godt kartlagt i flere omganger. Omfattende kartlegginger ble blant annet utført i 2008, både av karplanter, moser, sopp og sommerfugler og fugl i forbindelse med NTNUs utarbeidelse av rapporten: «Forvaltning og overvåking av biologisk mangfold på Tautra, Nord-Trøndelag» (Øien m.fl. 2009).

Plantelivet er rikt, og det er store verdier knyttet til kulturlandskapet og kulturbetinga engvegetasjon. Naturtypekartlegging ble gjort for Frosta kommune i 2005, deriblant for Tautra (Lyngstad & Aune 2005). Basiskartlegging etter NIN-metodikken (2.1) for Tautra ble gjort i regi av Miljødirektoratet (2016).

Det har pågått fugletellinger nesten jevnlig siden 1950-tallet. Hekkebestandene, vinterbestandene og myteflokkene, særlig av ærfugl, ble særlig godt kartlagt både før og de første årene etter bruåpningen i 2003 (Thingstad m.fl. 2007). Fugletellinger pågår fortsatt og det meste legges inn i Artsobservasjoner.no.

2.1 Sårbare naturverdier

2.1.1 Vegetasjon

Kartleggingen etter metoden NiN-2.1, viser hele 20 kartfigurer på Tautra betegnet som naturtypen «Semi-naturlig eng», og 4 som naturtypen «Semi-naturlig strandeng». Ifølge Norsk rødliste for naturtyper er disse naturtypene rødlistet som henholdsvis sårbar (VU) og sterkt truet (EN) (Artdatabanken 2018). Av de rødlistede naturtypene-avgrensningene ligger 15 i eller delvis innen A-områdene.

Det er registrert minst 429 karplantearter på Tautra. Av disse er 7 arter på norsk rødliste for arter (Artsdatabanken 2021). Dette er marianøkleblom, norsk timian, smånesle, villeple, vårmure, alle i

kategori VU, og ask og alm som begge står i kategorien EN. I tillegg er hele 26 karplantearter regnet som regionale ansvarsarter (Øien m.fl. 2009).

Norsk timian og andre små, lyskrevende arter, er sårbare mot utskygging som følge av gjengroing. Derfor foregår det rydding og skjøtsel av areal både i form av manuell rydding, bruk av beitepusser og husdyrbeiting.

Plantelivet i naturreservatet på Tautra er fredet og det er for eksempel ikke tillatt å grave opp planterøtter. Ville bær og matsopp er det derimot fritt fram å høste her som ellers på Tautra. I B-området på Skaget, er vegetasjon som er av betydning som næring eller livsmiljø for fugler, fredet mot enhver form for skade og ødeleggelse som ikke følger av jord- og skogbruksdrift og av tillatt ferdsel.

Ferdsel er i senere år ikke registrert å gi slitasje på verdifulle arter på Tautra, men det bør ikke lages bål i vegetasjonen og heller ikke på berg, kun i fjæra og i utplasserte bålpanner.

2.1.2 Fugler som hekker

Tautra er fortsatt en viktig hekkelokalitet for flere fuglearter som er truet ifølge Norsk rødliste for arter (2015). Det er særlig om våren og forsommeren at fuglelivet er sårbart for forstyrrelser. Av den grunn er det ferdselsforbud i A- og B-områdene fra 1. april til og med 15. juni (begge dagene medregnet) for andre enn fastboende på Tautra, Kystverkets ansatte ved nødvendig vedlikehold av Kystverkets anlegg og registrerte yrkesfiskere ved næringsutøvelse. Et unntak fra dette forbudet er ferdsel etter merket sti til fugletårnet ved Måsdammen. I C-området er det ikke ferdselsforbud men også her finnes viktige hekkeområder, særlig på Åbåten, der de fleste ærfuglene på Tautra hekker.

Forstyrrelser fra besøkende, på samme måte som fra katter og løse hunder, skaper stress for hekkende fugler. Rugende fugler kan lett skremmes av reirene uten at fuglene rekker å dekke til eggene. Synlige egg blir da lett tatt av kråker. Selv om rugende fugler blir liggende på reiret, vil forstyrrelser kunne føre til stress og dårlig hekkesuksess (NINA 2018).

2.1.3 Fugler i Svaet

Utpå sommeren feller de voksne fuglene fjærene og mister flygeevnen (myteperioden, gjelder flere arter). Fuglene ligger da i flokker ute i Svaet og dykker etter næring. Det er avgjørende for dem denne sårbare perioden å få i seg nok næring og unngå stress. Tautrasvaet er også et viktig oppvekstområde for ærfuglunger. De er ikke flyvedyktige på mange uker og er mest utsatt for å bli predatert om de skilles fra voksenfuglene. Ungene er særlig utsatt for forstyrrelser fra båttrafikk den siste delen av ungeperioden, når de følger de voksne fuglene ut i Svaet og blir en del av myteflokken.

Den viktigste delen av Tautrasvaet for de marine endene under mytingen, sammenfaller med hovedledene for båttrafikken gjennom området. Åpningen av moloen med bruspenne i 2003, åpnet også for båttrafikk gjennom Svaet. Båter som kjører i stor fart i nærheten av fugl i myteperioden, vil kunne påføre fuglene betydelig skade.

2.2 Informasjonsplakater

I 2013 ble det i regi av forvaltningsmyndigheten utarbeidet temavise informasjonsplakater for verneverdiene på Tautra. Plakatene har følgende temaer: Botanikk, fugleliv, sommerfugler, historie samt velkommen (en plakat om Tautra generelt).

De temavise plakatene samt en plakat over fugler ligger på faktaarkene for Tautra naturreservat i Naturbase <http://faktaark.naturbase.no/Vern?id=VV00000697>

Plakatene er satt opp på tavler med aktuell plassering for temaene. Plakatenes plassering er vist i figur 2. Plakaten over fuglearter er satt opp i fugletårnet.

Figur 2. Informasjonspunkter for temavise plakater.

2.3 Reiseliv, ferdsel og friluftsliv

2.3.1 Fastboende og hytteeiere

Det bor ca. 30 fastboende på Tautra. Av hytter/fritidshus er det ca. 10.

2.3.2 Ferdelsrestriksjoner på land og i sjø

Det er forbud mot ferdsel i A- og B-områdene fra 1. april til og med 15. juni (begge dagene medregnet) for andre enn fastboende på Tautra, Kystverkets ansatte ved nødvendig vedlikehold av Kystverkets anlegg og registrerte yrkesfiskere ved næringsutøvelse (ifølge § 3 punkt 6 og § 4 punkt 5.)

Ferdsel på stien fra «Føggelhuset» til fugletårnet ved Måsdammen sør på Tautra, gjennom beiteområde og naturreservatet, er likevel tillatt hele året (ifølge § 6 punkt 15). Også for andre aktiviteter listet opp i verneforskriften § 6, gjelder ikke ferdselsforbudet.

Ferdselsforbudet gjelder også sjøareal som inngår i A-området sør på Tautra og utenfor Kviningen i nordvest med de samme unntakene som på land (for fastboende på Tautra, Kystverkets ansatte osv. ifølge verneforskriften § 3 nr 6). Det er dessuten unntak for bruk av motorbåt i forbindelse med utøvelse av lovlig fiske. Høyeste tillatte hastighet ved lovlig fiske er 10 knop (i A-områdene).

I C-området er det ikke ferdselsforbud, men også her finnes viktige hekkeområder, særlig på Åbåten, der mer enn halvparten av ærfuglene på Tautra hekker.

2.3.3 Den besøkende

Antall besøkende ble utfra årsgjennstrafikk (ådt) i 2017 beregnet til i overkant av 200 personer daglig og mer enn 70 000 pr år (ifølge Frosta kommune). Det er flere grunner til at Tautra er godt besøkt. De fleste som besøker Tautra oppholder seg kun i C-området der det meste av infrastrukturen finnes.

Ifølge SNO var det likevel hele 2061 passeringer inn og ut gjennom porten til fugletårnet i A-området i løpet av vel en måned i 2017 (perioden 26. april til og med 30. mai). Trolig økte antallet besøkende betydelig i løpet av årene med korona og mer feriering i eget land.

Hvem den besøkende er, styres gjerne av hensikten med besøket. Forskjellige besøks- og reisemål tiltrekker alt fra barnefamilier fra fastlandet som oppsøker Tautra en tidlig vårdag for bål i fjæra, fuglekikkere fra fjern og nær, til organiserte turopplegg for ølsmaking eller besøk til Mariaklosteret

og klosterruinene. Under er det listet opp en rekke mål som tilreisende kommer til Tautra for å oppleve.

2.3.4 Populære reise- og besøksmål

- Klosterruinene etter cistercienserklosteret fra år 1207, Tautra Nordre.
- Klostergården, Tautra Nordre, med spisested, overnatting, møterom, ølbryggeri, gårdsmatproduksjon, gårdsbutikk og staudegartneri.
- Tautra Mariakloster med kirke, utstilling og butikk.
- Rasting og bål i fjæra er populært siden våren kommer tidlig til Tautra. Det er noe tilrettelegging med bålpanner og sittegruppe i området ved fotballbanen, samt bålpanne ned mot fjæra på festivalområdet lengst nord.
- Turgåing, for eksempel ut til fyret på Kviningen (utenom ferdselsforbudsperioden). Området er inngjerdet på grunn av beitedyr, men det er porter inn til området i strandsonen både på sør- og nordsiden. Stiene i naturreservatet på Kviningen er ikke så tydelige hele veien, men her er fint framkommelig i og med åpen strandeng og nakne kalkberg.
- Fuglelivet oppleves gjerne fra moloen, fugletårnet ved Måsdammen, eller fra fjæra. Tautra tiltrekker seg mange med interesse for fugl, siden så mange fuglearter bruker området. På Øra, på nordsiden av moloen på fastlandssiden, har kommunen utplassert en fuglepaviljong.
- Festivalområdet nord for Klostergården brukes av mange besøkende, særlig på ettersommeren i forbindelse med arrangementer.
- Fotballbanen og badestranda ved Valen/Nordhamna (figur 2) brukes om sommeren.
- Klubbhuset Cuba på sørsida av Åbåten eies av Trondhjems Seilforening. Noen seilingsarrangementer legges til Svaet sommerhalvåret. Nedenfor hytta etablerte foreningen i 2014 en 60 m lang og 2 m bred landgangsbygge.
- Kaia i Sørhamna ble tidligere brukt til anløp for turistbåter, f.eks. Pilgrimsbåten, og i forbindelse med organiserte ribb-turer fra Trondheim. Fra 2022 er kaia meldt å være i dårlig stand, og Seilforeningens landgangsbygge har blitt benyttet for ilandstigning.

2.3.5 Tilrettelegginger for besøkende:

- P-plasser finnes på Øra (fastlandssiden av moloen), ved kapellet (til høyre like etter moloen), en liten like før Mariaklosteret, ved Klostergården, og dagparkering ved fotballbanen på Valen. I 2019 ble det dessuten etablert plass for 4-5 biler ved korridor-porten ut til fugletårnet. Det er soneparkering på Tautra.
- Toaletter for allmennheten finnes i sanitærbygget på fastlandssiden av moloen og i bryggehuset ved kaia i Sørhamna. Det er også et åpent utedo ved Føggelhuset/korridor-porten til fugletårnet.
- Sjøppeldunker står ved sanitærbygget på Øra (fastlandssiden av moloen) og ved brygga i Sørhamna.
- Sittegrupper og bålpanner finnes i Nordhamna/Valen ved fotballbanen, og på Festivalplassen helt nord på Tautra.

2.3.6 Bruken av området til friluftsliv

Stranda i Nordhamna er en populær badestrand om sommeren. Tradisjonelt friluftsliv som rasting og bål i fjæra er populært siden våren kommer tidlig til Tautra. Det er noe tilrettelegging i C-området (se over).

Det bør ikke lages bål på fast berg siden sterk varme får berget til å sprekke og smuldre opp. Det bør heller ikke lages bål i vegetasjonen. Ifølge en kommunal forskrift (Frosta kommune 2011) skal bål kun lages på sand- og rullesteinstrand nedenfor strandvegetasjonen.

2.3.7 Plakater om ferdsel

Ferdsel på Tautra

Visitor guidelines

Du er velkommen som gjest, men vis respekt.
You are welcome as a guest, but please show respect.

- Ferdelsesforbud av hensyn til hekkende fugl i områdene A og B i tidsrommet 1. april – 15. juli.**
Traffic prohibition on account of nesting birds in A and B zones in the periode April 1st - July 15th
- Båndtvang hele året.**
Leash law throughout the year.
- Hunder tillates ikke tatt inn i de områdene hvor husdyr beiter.**
Dogs are not allowed to enter livestock areas.
- Teltslaging, camping og kamouflasje-innretninger er ikke tillatt i A-områdene eller der husdyr beiter.**
Tenting, camping and camouflage devices is not allowed in A zones or livestock grazing areas.
- Bruk av åpen ild inkl. engangsgrill er forbudt hele året i sone A og B. Unntatt på sand- og rullesteinstrand nedenfor strandenga i forsvarlig avstand fra vegetasjonen. NB! Ikke på berg. Bål på anviste steder.**
Open fires, disposable grills included, are prohibited throughout the year in A and B zones. The exception is on the beach below the vegetation. NB! Not on rocks. There are designated campfire fireplaces.

Nærere informasjon kan fås hos:
Frosta kommune, tlf 74808800 www.frosta.kommune.no

Figur 3. Veiledning om ferdsel på Tautra

I 2017 ble det laget plakater med rettleiding om ferdsel utfra bestemmelser både i [verneforskriften](#) for Tautra med Svæet og de kommunale forskriftene: [Forskrift om ferdselsregler for Tautra med Svæet naturreservat og fuglefredningsområde, Frosta kommune, Nord-Trøndelag - Lovdata](#) (2011) og [Forskrift om båndtvang og hundehold, Frosta kommune, Nord-Trøndelag - Lovdata](#) (2010). Plakaten (figur 3) er oppsatt flere steder i C-området.

HER BEITER HUSDYR

Dette er innmarksbeite der storfe beiter ute hele året. Sau beiter her sommerhalvåret.

Tillatt å ferdes gjennom korridoren fram til fugletårnet hele året.

Ferdsel inne i beiteområdet er lite ønsket da dette innebærer smittefare og stress for dyrene (jf. Mattilsynet).

- Hunder tillates ikke tatt inn i de områdene hvor husdyr beiter (jf. Kommunal forskrift)**

Ferdsel på eget ansvar på frossen eller snødekt mark, men ikke forstyrr beitedyr (jf. Friluftsløven).

Nærere informasjon kan fås hos: Frosta kommune, tlf 74808800
www.frosta.kommune.no

Figur 4. a) Areal betegnet som innmarksbeite på Tautra Søndre er merket blek gul, grønne felt er skog (utmark), oransje felt er åker (NIBIO Gårdskart 2020). b) Plakat med rettleiding om beitedyr og ferdselsregler.

Friluftsløven sier dette om allmenn ferdsel på innmark (§ 3, første ledd): «I innmark kan enhver ferdes til fots i den tid marken er frosset eller snølagt, dog ikke i tidsrommet fra 30. april til 14. oktober. Denne ferdselsrett gjelder likevel ikke på gårds plass eller hustomt, inngjerdet hage eller park og annet for særskilt øyemed inngjerdet område hvor almenhetens vinterferdsel vil være til utilbørlig fortrensel for eier eller bruker.» Innmarksbeite inngår i innmark (figur 4). Sør på Tautra går beitedyr også i utmark, og folks ferdsel kan medføre stress for dyrene og gi økt risiko for spredning av smittsomme dyresykdommer (ifølge Mattilsynets brev av 12. des. 2016 til Frosta kommune). Det er særlig stressende for beitedyr dersom det tas med hund inn i området (som derfor ikke er tillatt ifølge en kommunal forskrift, Frosta kommune 2011). Av hensyn til beitedyr, og også til fugl, bør hund ikke tas med gjennom korridoren til fugletårnet. Korridoren går gjennom beiteområdet som er åpent mot dammer som er viktige oppholdssteder for fugl. Det er dessuten hekkeplasser tett inntil korridoren, og fugl blir kraftig forstyrret om hunder nærmer seg.

I 2017 ble det dessuten laget plakater med anmodning om å vise hensyn (ikke forbud):

- Henstilling til å unngå ferdsel i hekketida på Åbåten (figur 5 a). Plakat oppsatt på porten.
- Om geitebeiting på Kviningen, bl.a. at de ikke må mates av besøkende (figur 5 b). Plakat satt opp på begge portene som leder ut til Kviningen.
- Om helårsbeite med rettleiding om å ta hensyn til beitedyr, og om ferdselsregler. Plakat satt opp blant annet ved korridor-porten til fugletårnet (4 b).

Ærfuglhekking

Av hensyn til ærfuglen ber vi om at all ferdsel på Åbåten unngås mellom 1. april og 15. juli.

Dersom hekkende fugl skremmes av reiret blir ofte eggene tatt av andre arter.

Hjelp oss å berge ærfuglen på Tautra!

Nærmere informasjon kan fås hos: Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, tlf 74168000

HER BEITER BOERGEITER

Geitene skjøtter vegetasjonen på Kviningen og holder området åpent.

Ikke gi mat til geitene!
Det er mye mat de ikke tåler og blir syke av.

Ikke ta med hund inn i beiteområdet!

Nærmere informasjon kan fås hos: Frosta kommune, tlf 74088000
www.frosta.kommune.no

Figur 5. a) Infoplate om ærfuglhekking er oppsatt på porten ut til Åbåten. b) Plakat om beitende boergeiter er satt opp på portene på begge sider av Kviningen.

2.3.8 Ferdsel på sjøen

Svaet, det lune og grunne havstykket mellom Tautra og fastlandet på Frosta, er populært å bruke både til seiling og annet båtliv. I senere år har det dessuten blitt vanlig å frakte turister med ribber fra Trondheim til Tautra. Også av hensyn til folk bør motorstøy fra båt begrenses gjennom å senke farten. Ifølge verneforskriften er det ingen bestemmelser for ferdsel med båt i C-området. Frosta kommune fikk imidlertid vedtatt en kommunal forskrift (desember 2023) med fartsbegrensning til maksimum 5 knop for fritidsbåter gjennom Svaet

Det ble i 2014 utarbeidet et kart (figur 6) med avmerket sjøareal der Trondhjem Seilforening oppfordrer til å unngå seiling og ferdsel på sjøen i perioden april – juni. Det oppfordres også til å unngå ferdsel i de strandnære tangområdene utenfor Åbåten der ærfuglungene i begynnelsen finner næring. Kartet er oppslått i klubbhuset, Cuba.

3.2 Strategier og tiltak

For Tautra naturreservat med Svaet skal besøksstrategiens mål nås gjennom:

- God kommunikasjon med fastboende, hytteeiere, rettighetshavere, reiselivsnæringen, besøkende, brukergrupper, kommunen, fylkeskommunen og andre med interesse for Tautra
- Kanalisere ferdsel
- Sørge for høy kvalitet på møtepunkter mellom besøkende og verneområdet
- Gi kunnskap og rettleiding til besøkende om hvordan ta hensyn til sårbare verneverdier

3.2.1 Kanalisere ferdsel

Ferdsel gjennom korridoren til fugletårnet

Ferdselsforbudet vår/forsommer (se om tidspunkt og unntak i kapittel 2.3.2) skal hindre forstyrrelse av hekkeområdene blant annet for hettemåke og fiskemåke. Ferdsel gjennom korridoren i naturreservatet i sør fram til fugletårnet er tillatt hele året. Av hensyn til beitedyr, fugl og andre besøkende, bør hund ikke tas med gjennom korridoren til fugletårnet (se mer under 2.3.7).

Stier på Kviningen

Også på Kviningen i nordvest er det forbud mot ferdsel i hekketiden. Ellers i året kan turen gjerne legges til dette området. Ferdsel ut til Kviningen skjer gjennom porter i strandsonen både på sør- og nordsiden. Det er ikke meldt om slitasje av vegetasjonen på grunn av ferdsel på Kviningen. Men det er viktig at bålbrekking kun foregår i fjæra og ikke på kalkberget (figur 7). Varme fra bål på berget vil føre til at det sprekker og smuldrer opp.

Figur 7. A-område Kviningen med kalkberg. Foto Hilde Ely-Aastrup

Hekkeområde på Åbåten

For å unngå forstyrrelse av hekkeområdet for ærfugl på Åbåten som er uten ferdselsforbud, kan det bare henstilles til å unngå ferdsel i hekketiden, for eksempel gjennom plakat (figur 4 a). Det å nå ut med informasjon og kunnskap om sårbarheten hos hekkende fugler, vil bidra til å redusere forstyrrende ferdsel i dette området.

Sakte fart gjennom Svaet

For at båttrafikken skal kunne ta tilstrekkelige hensyn til fuglelivet, hadde det beste vært om all trafikk blir unngått utenfor tangbeltet mellom Åbåten og moloen de første ukene etter at ærfuglungene kommer på sjøen. Hele året og ikke minst under myteperioden om sommeren er det viktig at farten er lav (maks 5 knop). Frosta kommune har fått utarbeidet og vedtatt en forskrift med fartsbegrensninger på maksfart 5 knop for fritidsbåter gjennom Svaet. Denne forskriften trådte i kraft 1. mars 2024. [Forskrift om fartsgrense for fritidsfartøy, sjøkart nr. 130, Frosta kommune, Trøndelag - Lovdata](#)

For fugl på sjøen vil det være en fordel om båttrafikken, uansett fart, kun gikk gjennom ett av de åpne feltene under broen på moloen.

3.2.2 Sørge for høy kvalitet på møtepunkter mellom besøkende og verneområdet

I C-området er det gode muligheter for å oppleve både natur og kulturlandskap. Nord på Tautra har festivalområdet lang fjæresone mellom Kviningen og Åbåten. I området Valen med Sørhamna og Nordhamna, er det store fjæreamråder og her er det tilrettelegginger i form av bålpanner og sittegrupper. Gode og ryddige utearealer utenfor naturreservatet vil stimulere besøkende til å bruke disse områdene som generelt har mer robuste naturverdier enn naturreservatet. Kvalitet på tilretteleggingene i C-området kan dessuten virke til at folk viser større respekt for verneverdiene på hele Tautra. I dag sørger kommunen for tilgjengelige søppeldunker, åpne og rene toaletter og vedlikehold av sittegrupper og bålpanner. Statsforvalteren har ansvar for utarbeidelse og vedlikehold av informasjonsplakater om verneområdene.

3.2.3 Gi veiledning til besøkende om hvordan ta hensyn til sårbare verneverdier

At besøkende får kunnskap om verneverdiene og får forståelse for hvordan verneverdiene påvirkes, skjer sannsynligvis både gjennom informasjonsplakater, media og internett. Tilbakemeldingene på innhold og utforming av de temavise plakater har vært gode. I tillegg kan enkle plakater som vist i figur 4 a og b, bidra til å øke forståelsen og kunnskapen hos besøkende.

En enkel brosjyre som forteller besøkende om tilrettelegginger, verneverdier, vernegrenser og bestemmelser har vært etterspurt. I 2020 ble det opprettet en nettside under Visit Frosta. På denne siden: <https://www.visitfrosta.no/tautrasfugler/> finnes lenker til Statsforvalterens temaplakater på Tautra, kart over delområdene og noe informasjon om verneområdene.

I løpet av de nærmeste årene vil merkevarestrategien for «Norges nasjonalparker» bli tatt i bruk også på Tautra og nye plakater vil bli utarbeidet. Allerede i år (2020) er en portal satt opp på innfartsporten til Tautra, ved P-lomme på moloen med vindu mot Ramsarområdet. Gjennom arbeidet med merkevarestrategien, vil det legges vekt på å ønske besøkende velkommen samtidig som ferdselen søkes å styres utenom sårbare verneverdier.

Statens naturoppsyn (SNO) har en viktig rolle som forvaltningens feltapparat på Tautra. SNO møter både fastboende, hytteeiere og besøkende på Tautra og gjør en viktig innsats for å formidle hvilke bestemmelser som gjelder, kunnskap om naturverdiene og nødvendigheten av å ta hensyn.

4. Tiltaksplan

For å lykkes i besøksforvaltningen av Tautra i årene framover, vil dette kreve godt samarbeid mellom alle private og offentlige parter og næringslivet på Tautra. Et viktig møtepunkt for dette temaet, vil det årlige gjensidige informasjonsmøtet på Tautra kunne være, en ordning som kom i gang i 2017. På grunn av koronarestriksjoner, ble det ikke avholdt møter i perioden 2020 - 2022. Det kan være behov for å invitere til egne dialogmøter med næringsdrivende inklusive reiselivsaktører for å drøfte deres behov og planer og hvordan samtidig ta hensyn til verneverdiene. Likeså kan det gjennomføres

dialogmøter med kommunen og fylkeskommunen, og bl.a. drøfte forvaltningen av randsonen til verneområdene på Tautra i sammenheng med kommunale- og regionale planer.

Tiltak som er oppført i besøksstrategien og som forvaltningsmyndigheten har ansvar for å gjennomføre, vil bli sett i sammenheng med det øvrige tiltaksbehovet for Tautra naturreservat (se Forvaltningsplaner for Tautra naturreservat og Svaet dyrefredningsområde 2024-2034). Noen av tiltakene under vil inngå i bestillingen av tjenester til SNO, og andre vil det søkes om tiltaksmidler til (Miljødirektoratet – statlige midler). Gjennomføring av tiltakene vil avhenge av de årlige økonomiske rammene for bruk i dette verneområdet.

Tiltak:

- Sammen med kommunen gjennomføre årlige møter der fastboende, hytteeiere, fylkeskommunen og andre interesserte inviteres, for kommunikasjon og gjensidig informasjon.
- Bestille tilstedeværelse av SNO på store utfartsdager, særlig i perioden med ferdselsforbud i A-områdene og B-området.
- Sørge for kunnskapsformidling når det gjelder forstyrrende ferdsel og trussel fra katter og hunder, og viktigheten av å melde fra om feil ved rovdyrsperra på moloen. SNO har en viktig rolle her, men også gode plakater og internettsider kan bidra til større forståelse for verneverdiene.
- Anmode folk om ikke å ta med hund inn gjennom korridoren til fugletårnet, både av hensyn til beitedyr, fuglelivet og andre besøkende.
- Anmode besøkende om ikke å ferdes på Åbåten i hekketiden ved å vedlikeholde plakat og sette opp plakat ved flere innfallsporter.
- Sørge for at marint plastsøppel ryddes langs strendene.
- Ta initiativ til å lede båttrafikken gjennom kun ett av feltene under broen i moloen.
- Utarbeide gode informasjonsplakater i tråd med ny merkevarestrategi.

Kilder:

Lyngstad, A. & Aune, E.I. 2005. Naturtypekartlegging i Frosta kommune. – NTNU Vitensk.mus. Rapp. Bot. Ser. 2005-8: 1-48.

Thingstad, P.G., Thingstad, P.G., Lothe, A.E. & Sylling, G. (red.) 2007. Restaureringsprosjektet Tautra og Tautrasvaet. Status tre år etter tiltaket. Statens vegvesen Rapp. Strategi 2486. 1-94 + vedlegg.

Øien, D-I, Austrheim, G, Thingstad, P.G, Hassel K, Solem, T & Aagaard, K. 2009. Forvaltning og overvåking av biologisk mangfold på Tautra, Nord Trøndelag. Botanisk serie, 2009-1. NTNU

Internett:

Artsdatabanken (2015). Norsk rødliste for arter 2021. Sist besøkt 27.12.2023
fra <https://artsdatabanken.no/rodlisteforarter2021/Resultater>

Artsdatabanken (2018). Norsk rødliste for naturtyper 2018. Sist besøkt 18.02.2020
fra <https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>

Artsobservasjoner: <https://artsobservasjoner.no/> Sist besøkt 27.12.2023

Forskrift om fredning for Tautra med Svæet naturreservat og fuglefredningsområde, Frosta kommune, Nord-Trøndelag. <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2003-12-19-1717?q=Tautra>

Frosta kommune 2011: <https://lovdata.no/dokument/MV/forskrift/2011-04-13-385?q=Tautra>

Frosta kommune 2010: <https://lovdata.no/dokument/JP/forskrift/2010-06-15-997?q>

NIBIO: <https://gardskart.nibio.no/search> Sist besøkt 19.02.2020

NINA 2018: <https://www.nina.no/Aktuelt/Nyhetsartikkel/ArticleId/4597/Okende-turisme-pavirker-truet-sjofugl> Sist besøkt 19.02.2020

Miljødirektoratet 2016: <http://nin.miljodirektoratet.no/> Sist besøkt 27.12.2023